

Købmændene i Ørsø

I tidligere tider etablerede købmænd på landet sig ofte i købmandsgårde, idet varerne skulle hentes i f. eks. Aalborg med hestevogn, så hestehold var en nødvendighed. I Ørsø lå købmandsgården på det der nu hedder Bjergvej. Købmandshuset fik senere nr. 1 (bygget 1870 jfr. BBR) og købmandsgården nr. 3, men begge dele er væk. Ketty og Søren Gregersen har bygget nyt hus på stedet.

Den første omtalte købmand i Ørsø er Niels Lange Pedersen, født den 4. marts 1821 i Milholtsvad, Ørsø, som søn af Peder Winther. Han giftede sig i 1850 med enken Johanne Marie Christensdatter, født i 1814.. Niels døde den 24/11-1879 og er anført som købmand og gårdejer i Ørsø. Ved folketællingen i 1880 er JMC anført som enke og købmand, og med sønnen Jens Nielsen Winter (f. 1850) anført som forretningsfører. Ved FT 1890 er Jens Nielsen Winter anført som købmand. At købmandsgård og landbrug gik hånd i hånd illustreres af, at han blev valgt som første formand for Ørsø Andelsmejeri, da det blev oprettet i 1894.

I 1896 solgte Winter købmandshandel og gård til Theodor Severin Steenberg, f. 1853 i Haurum. Han kom da fra Arden. Min bedstefaders broder, Jacob Jørgen Pedersen, blev ansat som kusk ved ham, og han kørte indtil flere ugentlige ture til Aalborg efter varer. Steenberg fortsatte handelen i Arden som "Handelskompagniet Steenberg og Jensen", og han havde også en filial ved stationen i Dronninglund. Denne blev den 2. januar 1901 overtaget af Thøger Møller.

I de år skete der en udvikling i Ørsø, dels blev konkurrenten, Ørsø brugsforening, oprettet i 1897, og dels kom FFJ-banen i 1899 med station i Ørsø, hvorefter hestevognskørselen til Aalborg ebbede ud. I februar 1901 købte Steenberg købmandsforretning i Vedsted (Birkelse) og flyttede dertil. Om han beholdt forretningen i Ørsø til 1904 er uvist, men den næste i Ørsø er ifølge FT. 1906 Harald Marinus Jensen (f.1879) der er anført som købmand og **huslejer**. Købmandsgården ejedes af Lars Kristian Anton Bøjer, født 1861. Han havde tidligere været købmand i Øster Hurup og i Grønnerup ved Farsø, men flyttede i 1904 til Ørsø. Ved FT. 1911 er landbruget solgt til Carl Nielsen (Tinnes far), der kom fra Hallund Kær, medens Lars Bøjer da er anført som købmand. Bøjer flyttede ret hurtigt – ved sønnens bryllup i 1912 er han anført som købmand i Svenstrup.

Fra 1913 til 1919 var købmanden Martin Peter Hansen, f. 1882 i Aggersborg. Han havde tidligere haft købmandsforretning i Strandby, Himmerland, (FT. 1906) og blev senere købmand i Hunstrup (FT 1925) og i Stenbjerg, Thy.

Den næste købmand var enken Henriette Klaudine Hermansen Bøgeskov. Hun var født på Løgtved Mark i Ørsø i 1885 og søster til bl. a. manufakturhandler J. P. Hermansen, Dronninglund. Hun blev gift med gdr. Søren Bøgeskov, Lykkesholm i Skæve, men han døde som 42-årig i 1917. Ifølge FT- 1921 drev hun forretningen med en kommis ansat.

Ifølge folketællingen i 1925 var Christian Andersen (f. 1897 i Sæby), dengang købmand på stedet, og han blev den sidste, før butikken blev omdannet til beboelse.

I slutningen blev forretningen omtalt som "Købmand Vareløs", hvilket måske antyder grunden til ophøret.

Købmand Eyvind Rotzow Sørensen var født den 4. juni 1905 i Helsingør som søn af dykker Jens Christian Sørensen, men hans opvækst var på Lundagervej i Dronninglund, og han blev udlært som kommis i Thorup Brugsforening. Han var efterfølgende kommis i Præstbro, Holtet ved Gandrup og i Hadsund, før han i 1930 fik bygget egen forretning (Ørsøvej 33) over for mejeriet i Ørsø. På det tidspunkt

var det meget almindeligt at beboerne på egnens gårde fik mælkekuskene til at tage varer med fra butikken, når man var i bekneb.

Forretningens placering over for mejeriet må således anses for velvalgt.

Eyvind blev den 17. november 1935 gift med Kamma Antonia Hansen, der var datter af husmand Marinus Hansen, Skelgårdens Mark (nu Højmarksvej). Eyvind havde et bredt kendskab til egnens

befolkning, og han var også selv kendt af folk vidt omkring. De fleste skolebørn i Ørsø Skole har prøvet at købe slik i butikken, og kunderne ved hans benzintank blev med armbevægelser gelejdet sikkert ud på vejen igen. Kamma og Eyvind var meget trofaste over for butikkens stil som "en rigtig købmandsbutik", og Eyvind gik ikke af vejen for en god diskussion med kunderne. Dem, der havde kontakt med ham, huskede ham som en personlighed. Han døde den 6. oktober 1978, hvorefter Kamma holdt ophørsudsalg og lukkede forretningen.

Jens Jensen, benævnt Jens Butik, var født i 1875 og blev uddeler i Ørsø Brugsforening næsten fra århundredskiftet og indtil 1933. I 1935 indrettede han en ny købmandsbutik på hjørnet ved Aakjærvej og drev denne, indtil han døde i 1945. Herefter blev butikken solgt til Olga og Niels Christian Sørensen (f. 1905), men Niels Christian døde allerede i efteråret 1950. Olga drev forretningen videre med en bestyrer/forretningsfører, Nørgaard Thomsen, der i 1954 købte købmandsforretning ved Voergaard.

Herefter blev forretningen solgt til købmand Hans Jørgen Bo, der havde haft forretning i Tømmerby v. Tolstrup. Han og hustruen, Helga Viola, drev forretningen indtil 1962, hvor deres 8-årige søn, Ib, blev dræbt af toget i jernbaneoverskæringen ved hjørnet af haven. De solgte herefter til Else og Erik Sørensen, der havde haft købmandsforretning i Mou, men begge var fra Klokkeholm. De drev forretningen indtil 1967, hvor de solgte til Per Skøtt Christiansen, der allerede 21/11-1968, jfr. tinglysningen, solgte til købmand Erik Dahl, som blev den sidste købmand på stedet.

Den østre købmand, Ørsøvej 86.

For fuldstændighedens skyld skal nævnes, at Ørsø Brugsforening den 16/2-1981 blev solgt til Finn A. Eriksen, der en kort periode drev købmandshandel i butikken. Herefter blev den omdannet til beboelseslejligheder.